

La reactivació del sector català del pinyó

El projecte Quality Pinea treballa en noves fórmules per incentivar la gestió d'un producte amb un gran "valor afegit"

A Catalunya hi ha prop de 40.000 hectàrees de pi pinyer amb un potencial productiu de pinya de 500 quilos per hectàrea i un volum de negoci estimat de 5 MEUR. Les xifres, però, no passen del paper i la realitat és que la majoria dels terrenys no tenen cap tipus de gestió i els propietaris no en treuen rendiment. El projecte Quality Pinea fa temps que treballa per reactivar el sector. Enguany impulsa una prova pilot en dues parcel·les forestals entre Hostalric i Fogars (Selva). Es tracta d'aclarides per afavorir la producció de pinyes donant llum a les capçades. És a dir, fer-les més rendibles.

El pinyó és un producte amb un "gran valor afegit" però amb una demanda que supera de llarg l'oferta i un problema afegit: els furt. "Tenim molta superfície amb poca o nul·la gestió. Per tant, hem de fer el clic i posar-la en producció perquè la matèria primera la tenim", assegura el tècnic del Consorci Forestal de Catalunya **Josep Maria Tusell**. Això és precisament el que busca el projecte Quality Pinea, que des de fa temps treballa per reactivar aquest sector a Catalunya i a la Catalunya del Nord, amb el foment de la producció i comercialització de pinya i pinyó locals, així com de les activitats econòmiques associades a l'aprofitament i gestió d'aquestes masses i plantacions. I ho fa a través d'iniciatives com una prova pilot que està duent a terme en dues parcel·les de 4 hectàrees cadascuna en una zona forestal entre els termes d'Hostalric i Fogars de la Selva.

"Una de les línies de treball és l'assaig de noves tècniques per posar en producció masses naturals de pi pinyer. Tenim línies amb masses que empellem i també moltes hectàrees de boscos de pins que estan completament abandonades", explica Tusell. Això fa que, sovint, es concentrin molts arbres en poques hectàrees i que quedin excessivament tancats. "El que estem mirant és que si fent aclarides per donar llum a les capçades es pot afavorir la producció perquè es promou la floració i la formació de futures pinyes", detalla Tusell.

De fet, dels beneficis de la neteja d'aquestes masses forestals per tal que els arbres amb les copes més ben formades guanyin pes, no n'hi ha dubte. El que volen esbrinar amb aquesta prova és, per exemple, "quina ha de ser la intensitat i el pes de l'aclarida, quants arbres s'han de tallar per hectàrees o com ha de ser els arbres que s'han de tallar per poder tenir resposta". Amb els resultats obtinguts, s'elaborarà un manual amb orientacions de gestió d'aquestes parcel·les per als propietaris que tinguin terrenys d'aquestes característiques i "els vulguin posar en funcionament".

Accelerant la producció amb empelts

Precisament, els empelts de pins joves amb pins adults seleccionats tenen una eficàcia demostrada i són una eina molt efectiva per avançar la producció de pinya fins a 10 anys. Això és el que va fer l'empresari **Carles Vaello** a la seva finca d'Arenys d'Empordà i el que farà **Ernest Rosell**, en una parcel·la de la seva propietat que fins ara no tenia cap ús. La seva família sempre s'ha dedicat al suro però feia temps que buscava sortida per a aquestes quatre hectàrees. Li van fer diverses propostes. Entre elles, la instal·lació de plaques fotovoltaïques però finalment va optar per la plantació de pins.

"Parlant amb en Josep Maria vaig comentar-li que tenia una zona de la finca de la qual no treia profit i que no sabia exactament què fer-hi", explica. "Em va comentar la possibilitat de plantar pins petits i després empeltar. Vaig anar a veure en Vaello i em va convèncer", afegeix. Aquest any, en començaran a plantar en dues hectàrees i l'any que ve, en dues més. "Si va bé, després buscaria altres zones. Mica en mica", assegura. "Estàvem concentrats en el suro, que és el que dona més rendiment, però ara diversificarem una mica", afegeix. Per a Rosell, aquest sector és encara una incògnita però creu que serà "rendible".

Tres problemes endèmics

De fet, és vox populi que el negoci del pinyó és rentable. El problema rau en les dificultats cròniques a les quals s'enfronta el sector. Per una banda, la gestió -que s'està abordant amb el projecte Quality Pinea-; per l'altra, el sanitari per la plaga del 'Leptoglossus' i, finalment, els furtus que són difícils de combatre sense una normativa clara.

Es tracta d'un producte llaminer i la falta de control dona als lladres via lliure. Tusell afirma que es calcula que un 90% de la producció de pinyes és robada. "És un percentatge altíssim", remarca. I això que el preu del pinyó s'enfila any rere anys i pot arribar a un preu d'entre 70 i 80 euros el quilo.

La falta de normativa

"Es va treballar en una normativa per poder-ho regular i que els cossos de seguretat poguessin fer un seguiment de la traçabilitat de les pinyes que arribaven a la indústria però va quedar parada", explica el tècnic del Consorci. "Ara tenim el compromís del Departament d'Acció Climàtica que en breu tornaran a reprendre el tema", afegeix.

A més, mantenen la voluntat de crear una agrupació de propietaris forestals per gestionar-ho. "Ens sembla interessant primer posar el caliu i quan tinguem massa crítica, tant de masses naturals com de plantacions, llavors ho podem fer per comercialitzar i gestionar-les en un futur",

remarca.